

Raadsvoorstel

Agendapunt	Vertrouwelijkheid	Datum vastgesteld	Registratienummer
5.7	Openbaar	27 januari 2026	3591794

Onderwerp

Blik op begroting 2027 en begrotingswijziging 2026 Veiligheidsregio Drenthe (VRD).

Voorgesteld raadsbesluit

1. Geen zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2026 VRD

Inleiding en context

Eind 2024 zijn de ontwikkelingen bij de VRD toegelicht, kort nadat de beleidsvisie 2025–2028 was vastgesteld. Daarbij werd geconstateerd dat de VRD haar grenzen heeft bereikt en eigenlijk extra investeringen nodig heeft. Vanwege het sombere financiële vooruitzicht voor gemeenten begin 2025 is toen voor 2026 gekozen voor de nullijn. Inmiddels blijkt deze keuze niet langer houdbaar. Het voorstel komt op een ongelukkig moment, omdat de gemeentelijke begrotingen net zijn vastgesteld. Toch ziet men geen alternatief, omdat het noodzakelijk is de robuustheid van de VRD te versterken. Het Algemeen Bestuur van de VRD onderschrijft deze stellingname.

Daarnaast is er sprake van een bezuiniging vanuit het Rijk, waarvoor al eerder is gewaarschuwd. Daarom wordt buiten de reguliere planning- en control cyclus een begrotingswijziging voor 2026 voorgesteld en wordt er alvast een eerste beeld geschetst van de ontwikkelingen richting de ontwerpbegroting 2027 en latere jaren.

Beoogd effect

Het waarborgen van een robuuste, toekomstbestendige en financieel houdbare Veiligheidsregio Drenthe, zodat de wettelijke taken op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening ook in 2026 en daarna op een kwalitatief verantwoorde wijze kunnen worden uitgevoerd. Hiermee krijgt de VRD voldoende middelen om bij te dragen aan de veiligheid en weerbaarheid.

Toelichting en argumenten

1.1 Eenmalige investering reparatie bezuiniging Rijksbijdrage

Het ontstane tekort van € 790.000 kan niet binnen de bestaande begroting 2026 worden opgevangen. Het zelf absorberen van dit tekort zou de uitvoering van de wettelijke hulpverleningstaak van de VRD ernstig onder druk zetten en daarmee de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening in gevaar brengen.

1.2 Eenmalige investering programma weerbaar Drenthe

In het algemeen bestuur van de VRD is een gezamenlijke aanpak voor weerbaarheid vastgesteld, waarover in november een informerende raadsbrief is verzonden (zie bijlage 2). Voor 2026 zijn de beschikbare rijksmiddelen onvoldoende om het gezamenlijke programma te dekken, dat bestaat uit versterking van de bedrijfscontinuïteit van de VRD, investeringen in bewustwording en de inrichting van noodinfrastructuur. In 2026 wordt circa de helft van het programmabudget gedekt uit rijksmiddelen; voor de resterende financiering wordt een beroep gedaan op de Drentse gemeenten via een eenmalige bijdrage van € 390.000. Vanaf 2027 zijn de programmakosten structureel gedekt.

1.3 Éénmalige investering versterking GHOR

Naast een structurele capaciteitsuitbreiding is een eenmalige investering noodzakelijk voor herstel en onderhoud van het vakbekwaamheidsprogramma van de GHOR. Dit programma is essentieel voor het op peil houden van kennis, vaardigheden en inzetbaarheid van crisisfunctionarissen. Hiervoor is een eenmalige bijdrage van € 50.000 nodig.

1.4 Structurele investering ondersteuning brandweervrijwilligers

Voor de ondersteuning van brandweervrijwilligers is een structurele investering noodzakelijk. Om de brandweerorganisatie te versterken wordt voorgesteld in 2026 te starten met een investering van € 300.000 voor begeleiding en ondersteuning van vrijwilligers. Deze investering is gericht op aanvullende ondersteuning van de (vrijwillige) postleiding, die een sleutelrol vervult in de vitaliteit en veranderkracht van de brandweer, en wordt ingezet voor uitbreiding van de ondersteuning met 2 fte en voor trainingen en begeleiding.

Leidinggeven aan vrijwilligers is complex en vraagt door maatschappelijke ontwikkelingen steeds meer aandacht, tijd en ondersteuning vanuit de VRD. De huidige capaciteit is onvoldoende, wat leidt tot gedoe op posten, verminderde slagkracht en een verhoogd risico op fouten, waardoor de veiligheid van inwoners in het gedrang komt. De urgentie voor investering is groot; zonder extra middelen kan de noodzakelijke ontwikkeling binnen de brandweer niet worden gerealiseerd. Naast de gevraagde investering vanaf 2026 zal in de begroting 2027 een aanvullende bijdrage voor de brandweer worden gevraagd.

1.5 Structurele investering versterking GHOR

De GHOR heeft al geruime tijd onvoldoende capaciteit om alle wettelijke en maatschappelijke taken adequaat uit te voeren. De werkdruk op medewerkers is hoog, wat leidt tot overbelasting en risico's voor kwaliteit, vakbekwaamheid en paraatheid van crisisfunctionarissen. Om deze knelpunten te verminderen is een structurele bijdrage van € 138.000 nodig voor een eerste uitbreiding van de GHOR-capaciteit met 1 fte.

1.6 Benchmark onderzoek

De benchmark toont aan dat de Veiligheidsregio Drenthe efficiënt werkt met lage kosten en een compacte overhead. Het budget voor het primaire proces bedraagt €30,8 miljoen, wat €12,3 miljoen lager is dan het benchmarkgemiddelde van €43,1 miljoen en, omgerekend naar het aantal inwoners, €6,6 miljoen lager. Hierdoor blijven ook de overheadkosten beperkt: deze bedragen €8,1 miljoen tegenover gemiddeld €11,9 miljoen, oftewel €2,2 miljoen lager per inwoneraantal, terwijl het overheadpercentage met 21% gelijk is aan het benchmarkgemiddelde. Zie bijlage 3.

Kanttelingen en alternatieven

1.1 Structurele financiële gevolgen

Een deel van de voorgestelde investeringen heeft vanaf 2027 een structureel karakter en vraagt om een blijvende financiële inzet van de gemeente. Daarnaast is de VRD deels afhankelijk van rijksbijdragen. Wijzigingen in rijksbeleid of rijks financiering kunnen daardoor leiden tot aanvullende financiële verzoeken aan gemeenten. Bovendien bestaat de kans dat de eenmalige bijdrage van € 790.000 in 2026, als gevolg van rijks bezuinigingen, alsnog moet worden opgenomen in de ontwerpbegroting 2027 wanneer deze bezuiniging niet wordt teruggedraaid.

1.2 Democratische meerderheid beslist

De deelnemende Drentse gemeenten bepalen samen het beleid en optreden van de Veiligheidsregio en benodigde financiële bijdrage. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de behandeling van de begrotingswijziging een zienswijze indienen. Het is uiteindelijk het algemeen bestuur dat gelet op het belang van de gehele regio, bij meerderheid van stemmen, de begrotingswijziging kan vaststellen.

Financiële middelen en effecten

De begrotingswijziging 2026 leidt tot een extra bijdrage voor de Drentse gemeenten van in totaal € 1.668.000. Voor de gemeente Meppel betekent dit een extra bijdrage van € 101.010. Hiervan betreft € 26.718 een structurele verhoging, die in 2027 ook een onderdeel wordt van de structurele bijdrage aan de Veiligheidsregio Drenthe.

Toelichting:

Binnen onze meerjarenbegroting 2026-2029 is geen rekening gehouden met deze verhoging. We stellen voor de incidentele bijdrage van € 101.010 voor 2026 mee te nemen in de bestuursrapportage 2026. De verhoging vanaf 2027 (€ 26.718) mee te nemen in de aanstaande programmabegroting 2027-2030. Dit in afwachting van besluitvorming binnen de Veiligheidsregio Drenthe.

Daarbij gaan we er vanuit dat de korting op de Rijksbijdrage in 2026 eenmalig is. Mocht de eenmalige Rijkskorting in 2026 (zie 1.1.) doorgetrokken worden naar 2027 en latere jaren dan betekent dat voor Meppel een extra stijging van de gemeentelijke bijdrage van nog eens € 48.190. (bovenop de eerder genoemde € 26.718)

Integrale afstemming

Adviseur financiën, team Financiën en Belastingen

Uitvoering / vervolgproces

Begrotingswijziging 2026: Tot en met 13 maart 2026 heeft de gemeenteraad de gelegenheid om haar besluit kenbaar te maken aan de VRD. In het eerstvolgende Algemeen Bestuur van de VRD, 8 april 2026, worden de besluiten van de Drentse gemeenteraden behandeld.

Ontwerpbegroting 2027: Voor 15 april 2026 volgt de ontwerpbegroting 2027 van de VRD. In mei 2026 verzorgt de VRD tijdens de zomermarkten een toelichting op de financiële aspecten hiervan. Middels een zienswijze-procedure heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Bijlagen

Bijlage 1: Blik op begroting 2027 en begrotingswijziging 2026 Veiligheidsregio Drenthe

Bijlage 2: Raadsinformatiebrief weerbaar Drenthe

Bijlage 3: Rapport benchmark veiligheidsregio Drenthe 10 april 2025

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

A.J. Kastelein

A. Maathuis